Onderwerp: Begroting 2024

Vergaderdatum:		Registratienr:	Z/23/196250 349251
Portefeuillehouder:	Wethouder Janssen	Steller:	Walraven, Raymond

Aan de Raad

Voorstel:

1. De begroting 2024 en de meerjarenraming 2025-2027 vast te stellen
2. In te stemmen met het nieuwe beleid dat in de onderstaande tabel is opgenomen (bedragen in duizenden euro's):

Nieuw Beleid (bedragen in duizenden euro's)		Eenmalig			Structureel			
No	Inventarisatie beleid	D	E	F= (D-E)	2024	2025	2026	2027
	Programma Inwoners, bestuur en veiligheid							
1	Werkplekken	0,0	0,0	0,0	18,8	67,4	115,9	164,5
2	Datagedreven werken	142,8	0,0	142,8	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Kinderraad	0,0	0,0	0,0	5,0	5,0	5,0	5,0
4	Aanschaf nieuw zaaksysteem	172,5	70,2	102,3	0,0	0,0	0,0	0,0
	Programma Sociale leefomgeving							
5	Beschermd wonen/ Skaeve Huse	450,0	100,0	350,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Programma Fysieke leefomgeving							
6	Geluidskaarten	25,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7	Uitvoeren boomveiligheidscontrole	0,0	0,0	0,0	30,0	15,0	15,0	15,0
8	Groot onderhoud beplanting	70,0	0,0	70,0	0,0	0,0	0,0	0,0
9	Aanbesteding beheer bomen en groen sportvelden	30,0	0,0	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10	Vertaling Nationaal Programma Landelijk Gebied naar het Limburgs programma landelijk gebied	700,0	350,0	350,0	pm	pm	pm	pm

3. In te stemmen met het reserveren van € 2 miljoen in het jaar 2024 en € 2 miljoen in het jaar 2025 voor de toekomstige onderwijshuisvestingen in de kernen Puth en Nuth
4. In te stemmen met de investeringen die voor het jaar 2024 zijn opgenomen in het meerjarig investeringsprogramma (MIP).

Inleiding:
Voor u ligt de programmabegroting 2024 inclusief meerjarenraming 2025-2027. De programmabegroting 2024 geeft een inhoudelijk en financieel overzicht van de taken, plannen en ambities van de gemeente Beekdaelen. De begroting maakt een belangrijk onderdeel uit van de planning- en controlcyclus van de gemeente en sluit aan op de Jaarstukken 2022, de Programmabegroting 2023, het coalitieprogramma 2022-2026 'Ons thuis, Ons Beekdaelen' en de Kadernota 2024.

We leggen een realistische begroting aan uw raad voor, gebaseerd op het huidige takenpakket, de noodzakelijke investeringen, de inflatie, de stijgende rente, de ambities uit het coalitieakkoord en geschatte mee- en tegenvallers. Het zogenaamde 'financiële ravijn' waar het Rijk alle gemeenten, en ook de gemeente Beekdaelen, mee confronteert is 'aanzienlijk' te noemen. We kiezen er in deze begroting nadrukkelijk voor om het VNG- begrotingsadvies op te volgen. Dat advies ziet er als volgt uit:

1. Presenteer voor de jaren 2024 en 2025 een sluitende begroting.
2. Breng de lasten in de meerjarenramingen voor 2026 en 2027 in beeld, in de vorm van een realistische begroting. Naar verwachting zullen de meerjarenramingen 2026 en 2027 dan duidelijk tekorten aangeven.

Achterliggende gedachte van de VNG is dat, door de gevolgen van de keuzes van het kabinet te laten zien, een helder signaal wordt afgegeven aan het demissionaire kabinet en de Tweede Kamer: de gemeentelijke financiën zijn momenteel onvoldoende voor het uitvoeren van het huidige takenpakket.

Nadat het nieuwe beleid is opgenomen conform beslispunt 2 van dit raadsvoorstel en nadat de reserveringen hebben plaatsgevonden conform beslispunt 4 ontstaat het volgende begrotingsresultaat (bedragen in duizenden euro's):

Tabel Resultaat in de jaren 2024-2027	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Begrotingsresultaat	970,5	148,3	-2.068,5	-1.859,3

Een uitgebreidere beschrijving van de wijze waarop het resultaat tot stand komt is opgenomen in de paragraaf 'begrotingsresultaat 2024-2027' van de begroting. In het beschreven meerjarig perspectief zijn de uitkomsten van de septembercirculaire 2023 meegenomen.

Ondanks de tekorten in de jaren 2026 en 2027 voldoet de begroting aan de voorwaarden die de provincie als toezichthouder stelt aan de begrotingen van de gemeenten: het eerste jaar van de begroting is structureel en realistisch in evenwicht. Het is belangrijk om het negatieve resultaat vanaf het jaar 2026 te draaien. Daar zijn, naar de huidige inzichten, maatregelen voor nodig. De raad wordt in deze begroting nog niet gevraagd om een besluit te nemen over welke maatregelen dienen te worden doorgevoerd. Een inventarisatie van mogelijk maatregelen om het resultaat te verbeteren is opgenomen in de paragraaf 'mogelijke oplossingsrichtingen' in de begroting.

Naast het begrotingsresultaat, dat inzicht geeft in de structurele financiële positie van de gemeente, is ook het vermogen van de gemeente van belang. Het

vermogen geeft inzicht in de eenmalige financiële positie. In het vermogen is één reserve die volledig vrij besteedbaar is: de reserve nog te bestemmen. Op alle andere reserve liggen claims. De reserve nog te bestemmen is de afgelopen jaren afgenomen. Het niveau bedraagt per 1 januari 2024 nog € 3,2 miljoen. Dat bedrag moet in samenhang worden gezien met de toekomstige opgaven en het nieuwe beleid dat de komende periode op ons afkomt. Zowel het nieuwe beleid als de belangrijkste opgaven zijn beschreven onder het kopje 'kanttekeningen en risico's' van dit raadsvoorstel.

Aan welke global goals draagt dit voorstel bij?
Het voorstel draagt bij aan global goalnummer 16: sterke publieke diensten.

Argumenten:

1.1. Met de vaststelling van de begroting autoriseert uw raad het college tot het doen van uitgaven
Het budgetrecht ligt bij de gemeenteraad. Het college is geautoriseerd uitgaven te doen voor zover deze vallen de programmabudgetten.

1.2. Met de vaststelling van de begroting legt uw raad vast waaraan de middelen worden besteed
De raad bepaalt door het vaststellen begroting welke projecten worden opgepakt om de (strategische) doelstellingen te behalen.

2.1 Het nieuwe beleid wordt noodzakelijk geacht om op een voortvarende manier verder te kunnen met de uitvoering van beleid dat bijdraagt aan de strategische doelstellingen van de gemeente.
De eenmalige bedragen die zijn vermeld in kolom F van de tabel die is opgenomen bij beslispunt 2 van dit voorstel kunnen worden gedekt door inzet van de geclaimde reserve via een aanvulling van de reserve nog te bestemmen. De structurele lasten komen ten laste van het begrotingsresultaat.

3.1 De investeringen zijn nodig om het onderhoud van de kapitaalgoederen uit te voeren op het door de raad vastgestelde niveau.
In het meerjarig investeringsplan (mip) zijn investeringen opgenomen die onderdeel uitmaken van het door de raad vastgestelde beleidsplannen kapitaalgoederen zoals het integraal beleidsplan openbare ruimte (ibor) en het rioleringsplan. Daarnaast zijn in het mip kredieten opgenomen die verband houden met de reguliere bedrijfsvoering zoals de vervanging van bedrijfsauto's voor de buitendienst. De financiële gevolgen van de investeringen zijn verwerkt in het gepresenteerde begrotingsbeeld.

In de nu volgende tabel zijn de investeringen van het mip vermeld.

Meerjarig investeringsplan jaar 2024	bedrag	Dekking
Activeren loonkosten 2024	250.000	Begrotingsresultaat
Investeringen wagenpark	262.750	Begrotingsresultaat
Reconstructie infra aanpassingen ivm verkeerswerkzaamh.	50.000	Begrotingsresultaat

Meerjarig investeringsplan jaar 2024	bedrag	Dekking
Verkeersmaatregelen	150.000	Begrotingsresultaat
Fietspad Daelderweg	350.000	Begrotingsresultaat
Afwaarderen Allee Wijnandsrade 80-60km/u	350.000	Begrotingsresultaat
Verkeersmaatregelen Laarderweg-Brommelen	150.000	Begrotingsresultaat
Upgrading groen Geleenstraat/kerk Puth	36.000	Begrotingsresultaat
Diverse investeringen GRP dj 2024	7.198.208	Voorziening rioleringen
Diverse investeringen GRP deel wegen dj 2024	1.236.034	Voorziening oh wegen
Investeringsruimte woonwagenbeleid	70.000	Begrotingsresultaat
Levensduur verlengend onderhoud wegen 2024	1.200.000	Voorziening oh wegen
Renovatie kunstgrasveld Schinveld	250.000	Begrotingsresultaat
Renovatie kunstgrasveld Merkelbeek	250.000	Begrotingsresultaat
Totaal investeringsbedrag	11.802.992	

Kanttekeningen en risico's:

1. *Toekomstige raadsvoorstellen met financiële impact*
   In de begroting is beschreven dat wordt verwacht dat het begrotingsresultaat en het vermogen nog verder onder druk komen te staan wegens een aantal raadsvoorstellen die binnenkort ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd met grote financiële gevolgen. In de onderstaande tabel zijn die ontwikkelingen beschreven. Betreffende kosten zijn nu nog niet meegenomen in het begrotingsresultaat. Het spreekt voor zich dat bij ongewijzigde financiële vooruitzichten nieuwe investeringen- bovenop de hier reeds genoemde initiatieven- het financiële resultaat van onze gemeente nog meer verslechteren.

Nieuw Beleid via aparte raadsvoorstellen (bedragen in du		Eenmalig			Structureel			
No	Inventarisatie beleid dat nog gaat komen	D	E	F= (D-E)	2024	2025	2026	2027
	Programma Sociale leefomgeving							
a	Onderwijshuisvesting school middengebied	6.400,0	6.400,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
b	Uitrol pilot straatcoaches	pm	pm	pm	0,0	0,0	100,0	100,0
	Programma Fysieke leefomgeving							
c	Rehabilitaties wegen	0,0	pm	0,0	0,0	184,4	455,0	785,4
d	Meerjarig onderhoud culturele kunstwerken	pm	pm	pm	0,0	18,0	18,0	18,0
e	Cofinanciering centrumplan Schimmert	250,0	0,0	250,0	0,0	0,0	0,0	0,0
f	Meerjarig onderhoudsplan gebouwen	0,0	0,0	0,0	600,0	600,0	600,0	600,0
	Meerjarig onderhoudsplan gebouwen duurzaamheid	pm	pm	pm	0,0	1.000,0	1.000,0	1.000,0
g	Uitbreiding standplaatsen woonwagens	320,0	0,0	320,0	0,0	0,0	0,0	0,0
h	Renovatie verduurzaming Bloemenbuurt Schinveld	1.000,0	700,0	300,0	0,0	0,0	0,0	0,0

2. *Grote opgaven voor de toekomst: onderwijshuisvestingen in de kernen Puth en Nuth*
   De betreffende onderwijshuisvestingen zijn twee grote opgaven die de komende jaren gaan spelen. Ze hebben een grote financiële impact. Ondanks de stortingen die in het verleden zijn gedaan is het verwachte tekort nog afgerond € 4,2 miljoen.

3. *Risico's die zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting*
   In de paragraaf weerstandsvermogen worden de belangrijkste risico's vermeld die de gemeente loopt. Per risico is de financiële impact indicatief weergegeven.

Financiën:
Het structureel begrotingsbeeld is in de jaren 2026 en 2027 negatief terwijl het vrij aanwendbare vermogen is gedaald tot een bedrag van 3,2 miljoen. De gemeente Beekdaelen zal, nog meer dan nu al het geval, behoedzaam omgaan met de beperkte financiële middelen.

Vervolgtraject en verantwoording:
Na vaststelling van de begroting 2024 in de raadsvergadering van 14 november 2023 kan het college aan de slag met de uitvoering van beleid dat bijdraagt aan de strategische doelstellingen van de gemeente Beekdaelen. Daarnaast wordt de begroting verzonden naar de provincie. Naar verwachting valt de gemeente, met de voorliggende begroting, onder het 'normale' repressieve toezicht.

Communicatie:
Naar aanleiding van de begroting wordt een persbericht opgesteld.

Bijlage:
- Meerjarenbegroting 2024-2027
- Raadsbesluit meerjarenbegroting 2024-2027

Burgemeester en wethouders van Beekdaelen,

De secretaris,	De burgemeester,
Mevr. Mr. S.M.J. Troisfontaine	Dhr. ing. E. Geurts